

Resultat av elev- och föräldraenkät 2014

2014-08-25

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Resultat.....	6
1.1.1	Sammanfattning.....	8
2	Elevenkäter	10
3	Föräldraenkäter	12
3.1	Pedagogisk omsorg.....	12
3.2	Förskolan	13
3.3	Förskoleklass	14
3.4	Grundskolan årskurs 2, 5 och 8.....	15
3.5	Fritidshem.....	17

1 Inledning

Tyresö kommun genomför årligen en elev- och föräldraenkät i Tyresös förskolor, pedagogiska omsorg (f.d. familjedaghem), förskoleklasser och grundskolans årskurs 2, 5 och 8. Att ta reda på vad föräldrar och elever tycker om sin förskola, pedagogiska omsorg, skola och fritidshem ingår som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Sedan 2011 genomförs undersökningen via ett upphandlat enkätföretag.

Undersökningen omfattar samtliga verksamheter inom förskolan, pedagogisk omsorg och grundskolan i Tyresö kommun, såväl kommunala som fristående. I årets undersökning har sammanlagt 6 037 elever och föräldrar ombetts att delta. 4 729 personer har besvarat enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 78 procent.

För fjärde året i rad samlar Sveriges kommuner och landsting (SKL) in resultaten från sju av frågorna som elever i grundskolans årskurs 5 och 8 har svarat på. SKL publicerar resultaten i rapporten Öppna jämförelser i april året därpå. Elevernas svar på dessa sju frågor kan jämföras med andra elevers svar i övriga kommuner i Sverige.

För resultat på enskilda enheter hänvisas läsaren till respektive förskola/skolas webbplats där dessa finns tillgängliga. För att inte äventyra de svarandes anonymitet redovisas enbart resultat som baseras på fler än fem svarande.

I denna rapport presenteras resultaten för respektive verksamhetsform var för sig.

Syfte

Syftet med undersökningen är att ta fram underlag för utvärdering och ett fortsatt kvalitetsarbete i verksamheterna.

Enkäten

Enkätfrågorna baseras på läroplanernas värdegrundsmål, vilka handlar om trygghet, likabehandling, inflytande och ansvar, samarbete och lärmiljö. Frågorna berör också lärarnas förmåga att engagera och stimulera barnen/eleverna till utveckling och lärande. Frågeområdena sorteras in under sex kategorier vilka är: 1) övergripande frågor, 2) utveckling och lärande, 3) ansvar och inflytande för elever, 4) normer och värden, 5) skola och hem, samt 6) styrning och ledning.

Enkäten innehåller 23-31 påståenden som föräldrar respektive elever fick ta ställning till. Enkätens frågor är konstruerade med fasta svarsalternativ bestående av en skala i fyra steg: *Stämmer mycket bra*, *Stämmer ganska bra*, *Stämmer ganska dåligt* och *Stämmer mycket dåligt*. Det är även möjligt att svara *Vet inte*.

För att möjliggöra jämförelser över tid är strävan att använda samma frågor som i tidigare års undersökningar. En del ändringar kan vara befogade. I årets undersökning har följande förändringar genomförts i respektive enkät:

- Föräldrar med barn i förskoleklass

I stället för att fråga om föräldrarna anser att deras barn är med och planerar sitt skolarbete ställs nu frågan om de anser att deras barn är med och planerar sin skoldag.

- Föräldrar med barn i förskoleklass samt årskurs 2

En fråga om fritidshem har tillkommit. Frågan handlar om man anser att personalen ingriper om någon elev behandlas illa på fritidshemmet.

- Föräldrar med barn i pedagogisk omsorg

En ny fråga har tillkommit som handlar om föräldrarna anser att de har blivit informerade om den pedagogiska omsorgens verksamhetsplan.

Urval

Undersökningen är en totalundersökning, vilket betyder att samtliga elever och föräldrar till elever i kommunen deltar inom de utvalda förskole- och skolåren.

Tabell 1. Enkätens målgrupper 2014

Verksamhetsform	Målgrupp	Frekvens
Pedagogisk omsorg	Föräldrar	1 ggr/år
Förskola	Föräldrar	1 ggr/år
Förskoleklass	Föräldrar	1 ggr/år
Fritidshem*	Föräldrar	1 ggr/år
Grundskola åk 2	Föräldrar	1 ggr/år
Grundskola åk 4	Föräldrar	Vart 3:e år
Grundskola åk 6	Föräldrar och elever	Vart 3:e år
Grundskola åk 5	Föräldrar och elever	1 ggr/år
Grundskola åk 8	Föräldrar och elever	1 ggr/år

* Frågor om fritidshem ingår i enkäten förskoleklass samt åk 2, dvs. två enkäter.

Som framgår av ovanstående tabell så finns fasta målgrupper och målgrupper som tillfrågas enligt ett schema som löper på fyra år. Anledning till denna form är att samla underlag för framtida rapporter som följer elever genom deras fulla skolgång. Enbart resultaten för fasta målgrupper kommer att presenteras i denna rapport. Det insamlade materialet från målgrupper som inte är fasta används i enheternas kvalitetsarbete.

Metod

Elever och föräldrar fick sin enkät via de deltagande skolorna. Formulären delades ut från den 20 januari och samlades in fram till den 26 februari 2014.

Rektorer och lärare har uppmanats att låta eleverna besvara enkäten under skoltid. Elever och föräldrar har kunnat välja mellan att fylla i en pappersenkät eller att svara på en elektronisk enkät. Deltagandet i undersökningen har varit anonymt. För att säkerställa kravet om anonymitet, presenteras inte några resultat som baseras på färre än fem svar.

Svarsfrekvenser

Tabell 2. Andel föräldrar och elever som besvarat enkäten 2014

Verksamhetsform	Totalt	Svarande	Svarsfrekvens	Jmf 2013 (procentenhet)
FÖRÄLDRAR				
Pedagogisk omsorg	79	62	79 %	+12
Förskola	2544	1922	76 %	+16
Förskoleklass	645	491	76 %	+18
Fritidshem*	1306	1027	79 %	+25
Grundskola åk 2	661	536	81 %	+32
Grundskola åk 4	594	434	73 %	**
Grundskola åk 6	422	279	66 %	**
Grundskola åk 5	613	452	74 %	+23
Grundskola åk 8	454	279	62 %	+13
ELEVER				
Grundskola åk 5	606	572	94 %	+16
Grundskola åk 6	422	393	93 %	**
Grundskola åk 8	435	415	95 %	+1

* Frågor om fritidshem ingår i enkäten förskoleklass samt åk 2, dvs. två enkäter.

** Jämförelser kan inte göras över åren.

Kommentar till tabellen: Svarsfrekvensen har ökat mellan 2013 och 2014 för alla målgrupper. Att svarsfrekvensen har ökat kan bero på flera möjliga faktorer. En av orsakerna kan vara att Tyresö kommun beslutade att 2014 års undersökning skulle finnas översatt till fler språk än svenska. Enkäten översattes till sju av de vanligast förekommande språken i kommunen: engelska, finska, spanska, polska, arabiska, thai och ryska.

En annan möjlig orsak till en ökad svarsfrekvens kan vara att årets enkät inte hade respondentens namn förtryckt. Ett förtryckt namn kan skapa en osäkerhet kring anonymiteten.

Ytterligare en orsak kan vara att det är andra året i rad som kommunen har samma leverantör av enkättjänst, vilket kan ha bidragit till ett mer rutinerat arbete och planering.

1.1 Resultat

I den här rapporten redovisas resultaten av 2014 års elev- och föräldraenkät. Elever och föräldrar har till stor del besvarat samma frågor som i tidigare

undersökningar vilket medger jämförelser, inte bara över tid utan även mellan grupperna. Det är dock viktigt att påminna om att attitydundersökningar syftar till att belysa upplevelser och inställningar, men ger däremot inte nödvändigtvis en bild av faktiska förhållanden. En attityd påverkas av omgivningen och kan därför avspegla allmänna opinioner, men också formas av egna erfarenheter och det sammanhang personen befinner sig i. De utmärkande dragen för årets enkätundersökning påminner till stor del om förra årets, med vissa mindre skillnader.

De utmärkande dragen för årets enkätundersökning är:

Grundskolan

- Elever och elevers föräldrar svarar att de trivs och känner sig trygga i skolan.
- Föräldrar är till stor del nöjda med deras barns utveckling och lärande i skolan.
- Föräldrar samt elever är nöjda med sina lärare och anser att de är kompetenta.
- Yngre elever och föräldrar till yngre barn/elever är överlag mer positiva till undervisningen än äldre elever och föräldrar till äldre elever.
- I lägre årskurser (förskoleklass samt årskurs 2) svarar föräldrar till flickor oftare att deras barn trivs i skolan än vad föräldrar till pojkar gör.
- I äldre årskurser (årskurs 5 och 8) svarar föräldrar till pojkar oftare att deras barn trivs i skolan än vad föräldrar till flickor gör.
- Arbetsro lyfts upp som ett prioriterat område som har låga betyg från både elever och föräldrar.
- Elever önskar dessutom en prioritering av frågan att skolarbetet ska öka deras lust att lära.

Pedagogisk omsorg och förskola

- Ca 10 av 10 av föräldrarna är nöjd med och kan rekommendera sitt barns pedagogiska omsorg.
- Ca 9 av 10 av föräldrarna är nöjd med och kan rekommendera sitt barns förskola

Fritidshem

- Mest övergripande nöjd med fritidsverksamheten är fortfarande föräldrar till barn i förskoleklass och utvecklingen är att de blir allt nöjdare. Detta gäller både föräldrar till elever i förskoleklass och åk 2.

1.1.1 Sammanfattning

Det förekommer överlag inga större skillnader mellan föräldrars och elevers övergripande trivsel och nöjdhet med skolverksamheten i Tyresö kommun jämfört med det resultat som presenterades i 2013 års rapport. De skillnader som förekommer och som är så pass viktiga att beröra i rapporten kommer tas upp mer genomgående under respektive kapitel i rapporten. Nedan presenteras en övergripande sammanfattning över skolverksamheten i Tyresö kommun, vilket påminner om hur bedömningen såg ut föregående år.

Trivsel, trygghet och kunskapsresultat

Elever och föräldrar svarar liksom föregående år att de i hög grad trivs med och känner sig trygga i skolan. Föräldrar till flickor i lägre ålder svarar i högre grad än föräldrar till pojkar att deras barn trivs i skolan, medan föräldrar till pojkar i högre ålder i högre grad svarar detsamma. När samma fråga riktas till eleverna i årskurs 5 svarar något fler flickor att de trivs i skolan än pojkar medan det inte förekommer någon större skillnad i årskurs 8. Att ha höga värden på trygghet är bra och har visat sig ha ett samband med elevernas kunskapsresultat. I en analys som Sveriges kommuner och landsting har genomfört finner de ett signifikant samband mellan trygghet och meritvärde. Analysen visar att kommuner med trygga elever tenderar att ha ett högre genomsnittligt meritvärde. Det finns även ett samband mellan det upplevda stödet från lärarna och det genomsnittliga meritvärdet (se sid. 24-25 i *Öppna jämförelser grundskola 2013 – hur motiverar skolan eleverna?*).

Undervisning och motivation

När frågorna handlar mer direkt om situationen i klassrummet blir bilden även i år splittrad, men mest positiv. De flesta föräldrar anser fortfarande att lärarna är bra på att väcka deras barns intresse för skolarbete, att lärarna är kompetenta och att deras barn får det stöd och den hjälp som behövs. Övervägande andelen föräldrar till barn i grundskolan anser dock inte att deras barn kan arbeta utan att bli störd under lektioner och arbetspass. Bilden stämmer överens med elevernas upplevelse, bortsett från att eleverna i mindre grad än föräldrarna anger att skolarbetet gör dem så nyfikna att de får lust att lära sig mer. 6 av 10 elever i årskurs 5 anser inte att skolarbetet gör de så nyfikna att de får lust att lära mer. Ca 4 av 10 elever i årskurs 8 känner detsamma. Eleverna lyfter liksom förra året upp området som viktigt och anser fortfarande inte att skolorna lever upp till förväntningarna.

Yngre elever är mer positiva till undervisningen än äldre elever

Undersökningen visar, liksom föregående år, att yngre elever och föräldrar till yngre barn/elever oftare är positivt inställda till undervisningen än äldre elever och föräldrar till äldre elever. Att detta förhållande råder bland elever är inget unikt för Tyresö kommun, utan dessa resultat återfinns även på nationell nivå.

Detta kan läsas om i rapporten *Attityder till skolan 2012* utgiven av Skolverket. I Sveriges kommuner och landstings rapport *Öppna jämförelser grundskola 2013 – hur motiverar skolan eleverna?* finner de samma mönster. De för en diskussion om vilka orsaker som kan ligga bakom att motivationen sviktar och skoltröttheten ökar i framförallt årskurs 8. Vissa menar att motivationen sviktar som mest detta läsår och att elever i årskurs 9 blir motiverade av att arbeta mot slutbetygen. Äldre elever har sannolikt också högre krav på sina lärare och på skolan än yngre elever. De yngre tonåren är ofta en turbulent tid då kompisar blir allt viktigare, samtidigt som vuxna inte längre har samma auktoritet (se sid 20 i *Öppna jämförelser grundskola 2013*).

Övervägande andel elever och föräldrar skulle rekommendera sin skola

Ca 90 procent av föräldrar till barn i förskoleklass och årskurs 2 skulle rekommendera sitt barns skola. Ca 80 procent av föräldrar till elever i årskurs 5 och ca 75 av föräldrar till elever i årskurs 8 skulle göra detsamma. Siffran för elever i årskurs 5 och är ca 70 procent.

Pedagogisk omsorg och förskolan

Föräldrar till barn i verksamhet för yngre barn är liksom föregående år den allra nöjdaste gruppen. 100 procent av föräldrarna som har deltagit i undersökningen är nöjda med och kan rekommendera sitt barns pedagogiska omsorg, medan motsvarande siffra är 93 procent i förskolan. I förskolan är detta en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2013. Inom den pedagogiska omsorgen efterfrågade föräldrarna 2013, mer dokumentation av vad barnen lär sig, information om hur barnet utvecklas samt information om läroplanen och annat som styr skolan. Undersökningen visar en förbättring inom dessa områden då antalet nöjda föräldrar inom dessa har ökat. Inom den pedagogiska omsorgen efterfrågar föräldrarna 2014 istället att deras barn uppmuntras till att ta mer ansvar, att deras barn lär sig mer att lösa konflikter och ta hänsyn till andra samt att dagbarnvårdaren arbetar medvetet mot kränkande handlingar som t.ex. mobbning. Inom förskolan efterfrågades 2013 mer inflytande i förskolans verksamhet och inbjudan till diskussioner om sina barns utveckling. 2014 efterfrågar föräldrarna istället att deras barns tankar och intressen tas till vara, att förskolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar samt att personalen ingriper om något barn behandlas illa på förskolan.

Fritidshem

Föräldrar till barn i förskoleklass samt årskurs 2 har blivit tillfrågade vad de anser om verksamheten i sitt barns fritidshem. Liksom föregående år är föräldrar generellt mer nöjda med den verksamhet som bedrivs i skolan än i fritidshemmet. Föräldrar till barn i förskoleklass är liksom år 2013 mer nöjd med fritidsverksamheten än föräldrar till barn i årskurs 2, dock är det endast en skillnad med 2 procentenheter.

Liksom föregående år efterfrågar föräldrar att verksamheten ska ta tillvara på barnens påverkan på de gemensamma aktiviteterna. Av alla frågor som handlar om fritidshemmet får den frågan lägst omdöme. Föräldrar anser även att personalen kan vara bättre på att ge information om hur deras barn har det på fritidshemmet. Föräldrar anser överlag att fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för sitt barn.

2 Elevenkäter

Elevenkäterna har riktats till elever i årskurs 5 respektive 8. Svarsfrekvensen är god. Generellt är eleverna i årskurs 5, liksom år 2013, mer positiva i sina svar än eleverna i årskurs 8.

Mönstret som kan utläsas av årets enkät är att eleverna i årskurs 8 har i blivit mer nöjda med hur skolverksamheten bedrivs jämfört med föregående år, medan eleverna i årskurs 5 är mer missnöjda.

Förändringar i positiv riktning

Elever i årskurs 5 anger inga större positiva förändringar, men fler elever känner sig trygga i skolan, vilket är en ökning med 3 procentenheter jämfört med 2013.

Fler elever i årskurs 8 är nöjdare med sin skola, vilket är en ökning med fem procentenheter sedan 2012 och 2013. På frågan om eleven skulle rekommendera sin skola till en kompis svarar även fler att det "stämmer bra" vilket också är en ökning med fem procentenheter. Eleverna i årskurs 8 har även fått högre tillit till rektorn på sin skola och upplever att rektorn lyssnar mer till vad eleverna tycker. Även fast detta är en förändring i positiv riktning så har frågan fortfarande låga siffror och här finns förbättringspotential.

Förändringar i negativ riktning

Bland de största negativa förändringarna jämfört med 2013 är att elever i årskurs 5 inte känner att de är med och bestämmer hur arbetet med olika skoluppgifter ska gå till (minskning med 13 procentenheter) och att färre elever tycker att skolarbetet väcker intresse att vilja lära sig mer (minskning med 12 procentenheter). Sistnämnda fråga lyfter även elever i årskurs 8 upp som ett viktigt område. Dock har fler elever i årskurs 8 angett att skolarbetet väcker deras intresse att lära sig mer (ökning med 4 procentenheter jämfört med 2013). Åsikten är densamma oavsett kön. En faktor som hör till lusten att lära är om läraren gör lektionerna intressanta. På denna fråga får skolorna, liksom föregående, år lågt genomsnittsbetyg av eleverna i årskurs 8.

Bland elever i årskurs 5 är det viktigt att uppmärksamma att negativa förändringar (1-2 procentenheter) har skett på flertalet frågeområden. Trots att detta inte innebär någon markant skillnad från föregående år så är det viktigt att

uppmärksamma denna minskning så elevernas upplevda skolkvalitet inte fortsätter försämrats lite i taget över en längre tidsperiod.

Den största negativa förändringen bland elever i årskurs 8 är att färre känner att de kan arbeta utan att bli störd under lektioner och arbetspass (minskning med 11 procentenheter jämfört med 2013). 44 procent av eleverna i årskurs 8 anger att de inte kan arbeta utan att bli störda.

Lärarna får höga betyg

Bland elever i årskurs 5 får lärarna liksom föregående år genomgående höga betyg. Även elever i årskurs 8 anser att de har bra lärare.

Arbetet med likabehandling, kränkande behandling och kamratskap får goda resultat – men minskar något

Både elever i årskurs 5 och 8 ger skolorna höga betyg vad gäller skolornas likabehandlingsarbete. Eleverna anser sig liksom föregående år generellt bli bra behandlade av andra elever. Dock har denna siffra minskat något i både årskurs 5 och 8. Generellt anser färre flickor i årskurs 8 än pojkar i samma årskurs att de behandlas väl av andra elever på skolan.

2013 angav eleverna i både årskurs 5 som 8 att de kände sig trygga och kände förtroende för att de vuxna skulle rycka in om någon elev skulle behandlas illa. Bland eleverna i årskurs 8 betraktas i år denna fråga som en fråga att uppmärksamma och förbättra.

Skulle eleverna rekommendera sina kompisar att gå i sin skola?

70 procent av eleverna i årskurs 5 skulle rekommendera sin skola till en kompis, vilket är en minskning med 5 procentenheter i jämförelse med 2013. I årskurs 8 skulle 68 procent rekommendera sin skola till en kompis, vilket istället är en ökning med 5 procentenheter jämfört med 2013.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare elever i kommunens grundskola (fristående och kommunal)?

Områden som både elever i årskurs 5 och 8 lyfter fram som viktiga och där många elever inte anser att skolorna lever upp till förväntningarna är skolans förmåga att väcka elevens intresse att vilja lära sig mer samt, liksom föregående år, att rektorn ska lyssna till vad eleverna tycker.

Ett område som elever i årskurs 5 lyfter fram som viktigt och där många elever är missnöjda är deras egen påverkan i skolarbetet.

3 Föräldraenkäter

Föräldraenkäterna har riktat sig till föräldrar med barn och ungdomar inom den pedagogiska omsorgen, förskolan, förskoleklass, fritidshem, och grundskolan årskurs 2, 5 och 8.

Som inledning till varje föräldraenkät görs en kortare sammanfattning av respektive skolform. Texten är hämtad från Skolverkets hemsida 2013-07-01, <http://www.skolverket.se/skolformer>. Texterna är fritt förkortade.

3.1 Pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg erbjuds istället för förskola eller fritidshem och vänder sig till barn i samma åldrar (1-12 år) som de barn och elever som går i förskola och på fritidshem. Pedagogisk omsorg är ingen skolform och styrs inte av några läroplaner. Inom den pedagogiska omsorgen finns inga krav på högskoleutbildad personal och i den pedagogiska omsorgen bedrivs ingen undervisning eller utbildning. Verksamheten styrs av skollagen och förskolans läroplan ska vara vägledande. Verksamheten ska utgå från barnets bästa och barngrupperna ska ha lämplig sammansättning och storlek. (Utdrag från www.skolverket.se)

Föräldrar till barn i den pedagogiska omsorgen är, liksom föregående år, generellt väldigt nöjda med verksamheten. Så många som 100 procent av föräldrarna är nöjda med och kan rekommendera sitt barns pedagogiska omsorg. Denna siffra var hög även året innan då 98 procent kunde rekommendera sitt barns pedagogiska omsorg.

Områden som har lägre betyg

Frågeområden som hör till normer och värden, men även ansvar och inflytande får de lägre betygen av föräldrarna. Föräldrarna vill att barnen uppmuntras att ta ansvar och att lösa konflikter samt ta hänsyn till andra. Föräldrarna vill även att dagbarnvårdaren arbetar medvetet mot kränkande handlingar.

2013 fick bland annat områden som hör till utveckling och lära de lägre betygen. Dit hör dokumentation av vad barnen lärt sig och information om hur barnet utvecklas. Dokumentation av vad barnen lärt sig är en av de frågor som får ett lägre betyg även i årets enkätundersökning, trots en ökning med 11 procentenheter från 70 till 81 procent.

Förändringar i positiv riktning

Andelen nöjda föräldrar inom pedagogisk omsorg var hög föregående år och har ökat i årets undersökning. Färre föräldrar har svarat ”stämmer ganska dåligt” på frågorna, och ingen förälder har svarat ”stämmer mycket dåligt.”

3.2 Förskolan

Förskolan styrs av skollagen och läroplanen. Barnen i förskolan ska få en god pedagogisk verksamhet. Förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som går där. Barnen ska få möjlighet att lära sig saker genom att leka, skapa och utforska – på egen hand, i grupp och tillsammans med vuxna. Att skapa trygghet för både barn och föräldrar är en viktig uppgift för förskolan. Förskolans lokaler och utrustning ska bidra till barnens utveckling och lärande. Barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek och barnen ska ha en god miljö i förskolan. Det ska finnas utbildade förskollärare i förskolan, men det får också finnas annan personal som har en utbildning eller erfarenhet som kan främja barnens utveckling och lärande. (Utdrag från www.skolverket.se)

Förskolan i Tyresö kommun får liksom 2013 höga genomsnittsbetyg av föräldrarna. Föräldrarna är en engagerad grupp som tar ställning och anser att frågorna om förskolan är viktiga. Området som får bäst betyg av alla är utveckling och lärande, föregående år var det normer och värden. Det är högt värderat av föräldrar och de flesta anser att förskolan lever upp till deras förväntningar. Inom området utveckling och lära ingår till exempel förskolans arbete med en stimulerande verksamhet för barnen, att barnen får den hjälp och det stöd barnen behöver, barnens utveckling av språk, förstå matematik samt att personalen är engagerad i barnens utveckling och dokumenterar vad barnen lär sig.

Föräldrar fortsatt nöjd med personalen

Personalen på förskolan har fortsatt högt förtroende hos föräldrarna. Trots höga siffror föregående år ökar detta till 95 procent.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare föräldrar i kommunens förskolor (fristående och kommunal)?

Områden som föräldrar till barn i förskolan lyfte fram som viktiga 2013 och där många föräldrar inte ansåg att förskolorna levde upp till förväntningarna var samarbetet skola och hem. Trots en viss förbättring från föregående år får detta område ett lägre omdöme jämfört med andra områden.

Områden som föräldrar till barn i förskolan lyfte fram som viktiga i årets enkät och där många inte anser att förskolorna lever upp till förväntningarna är ansvar och inflytande samt normer och värden.

De tre frågor som lyfts fram särskilt är:

- 1) Uppmuntran till att ta ansvar i förskolan.
- 2) Arbetet mot kränkande handlingar som t.ex. mobbning.
- 3) Personalens ingripande om något barn behandlas illa.

3.3 Förskoleklass

Förskoleklassen är en frivillig skolform för sexåringar som ska fungera som en övergång mellan förskolan och den obligatoriska skolan. De allra flesta sexåringar i Sverige är inskrivna i förskoleklass. Förskoleklassen får sin identitet genom kombinationen av förskolans och grundskolans arbetssätt och metodik. Förskolans läroplan gäller inte för förskoleklassen. Syftet med förskoleklassen är att den ska stimulera varje elevs utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning samt främja elevernas harmoniska utveckling. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Verksamheten pågår under ungefär tre timmar per dag. Resten av dagen är de flesta eleverna i fritidshem eller i pedagogisk omsorg. (Utdrag från www.skolverket.se)

En majoritet av föräldrar med barn i förskoleklass är fortsatt nöjda med verksamheten i sitt barns skola. Andelen föräldrar som anser sig vara nöjda med verksamheten på sitt barns skola har ökat med 2 procentenheter till 96 procent sedan 2012. 93 procent av föräldrarna skulle rekommendera sitt barns skola, vilket är i linje med hur de sett ut de senaste två åren.

Områden med högre betyg

Områden som föräldrar är mer nöjda med är utveckling och lärande samt styrning och ledning. 98 procent av föräldrar till barn i förskoleklass upplever att deras barn trivs i sin förskoleklass. Detta är ökat med en procentenhet varje år sedan 2012. 92 procent av föräldrar till barn i förskoleklass anser i hög grad att deras barn har kompetenta lärare. Trots en viss minskning får frågan fortsatt högt betyg.

Områden med lägre betyg

Områden med låga betyg handlar om information, delaktighet och arbetsro. 25 procent av föräldrarna anser inte att de får tydlig information om hur deras barn utvecklas. Att uppmärksamma är att endast 44 procent av föräldrarna anser att deras barn är med och planerar sin skoldag. En stor andel, 49 procent, anger att de inte vet. Den upplevda bristen på information ökar mellan mätningarna.

På frågan om föräldrarna upplever att deras barn kan arbeta utan att bli störd under lektioner och arbetspass svarar 52 procent att de anser att deras barn kan arbeta ostört. Detta är en minskning med 6 procentenheter jämfört med 2013. En stor andel, 39 procent, anger att de inte vet.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare föräldrar i kommunens förskoleklasser (fristående och kommunal)?

Områden som föräldrar till barn i förskolan lyfter fram som viktiga och där många föräldrar inte anser att förskolorna lever upp till förväntningarna är arbetet med normer och värden samt skola och hem. Varje fråga får var för sig relativt bra omdömen, men förväntningarna är högre. Två punkter som särskilt lyfts fram är:

- 1) Att barnet kan arbeta utan att bli störd under lektioner och arbetspass.
- 2) Att det finns möjlighet för föräldrar att ha inflytande i förskoleklassens verksamhet.

3.4 Grundskolan årskurs 2, 5 och 8

Barnen i Sverige går i skolan från höstterminen det år då barnet fyller sju år till och med vårterminen i årskurs 9 (årskurs 10 i specialskolan). Barnen går då i grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola. Utbildningen är obligatorisk, vilket innebär att barnen har rätt till utbildning. (Utdrag från www.skolverket.se)

Svarsfrekvensen för föräldrar i årskurs 2, 5 och 8 har en spridning på 20 procentenheter. Ju yngre barn föräldrar har desto fler svarar på enkäten. Svarsfrekvensen för föräldrar med barn i årskurs 2 är 81 procent, i årskurs 5 är 74 procent och i årskurs 8 är 61 procent. Svaren för årskurs 8 bör utläsas med viss försiktighet på grund av lågt deltagande.

För att bilda sig en uppfattning om föräldrarnas generella åsikt om grundskolan är två övergripande frågor av vikt – om barnet trivs och om föräldern kan tänka sig att rekommendera sitt barns skola.

Tabell 3. Andel föräldrars svar på påståendet ”mitt barn trivs i skolan” samt ”jag rekommenderar mitt barns skola”. Föräldrar med barn i grundskolans år 2, 5 och 8

	Mitt barn trivs i skolan (%)*	Mitt barn trivs ej i skolan (%)*	Jag kan rekommendera mitt barns skola (%)*	Jag kan ej rekommendera mitt barns skola (%)*
Årskurs 2	96 %	4 %	90 %	6 %
Årskurs 5	92 %	8 %	80 %	16 %
Årskurs 8	91 %	8 %	75 %	16 %

* Svaren är redovisade som en hopslagning av fyra kategorier till två. ”Stämmer mycket bra” och ”stämmer ganska bra” har blivit stämmer och ”stämmer ganska dåligt” och ”stämmer mycket dåligt” har blivit stämmer inte.

Grundskolan får, liksom föregående år, höga betyg gällande trivsel. Föräldrar till barn i årskurs 2 är mer nöjda än föräldrar i årskurs 5 och 8. Andelen nöjda föräldrar till elever i årskurs 8 fortsätter att öka rörande deras barns trivsel i skolan. Liksom föregående år är det en skillnad mellan upplevd trivsel i skolan och huruvida föräldrar till elever i alla årskurser skulle rekommendera sitt barns skola. En större andel uppger att barnet trivs än att de skulle rekommendera sitt barns skola. Trivsel är viktigt, men fler faktorer spelar roll för föräldrars helhetsbedömning av skolan.

Skillnaden är som störst i årskurs 8. 91 procent anger att barnet trivs men endast 75 procent skulle rekommendera sitt barns skola. 16 procent skulle inte rekommendera sitt barns skola. Andelen som inte kan rekommendera sitt barns skola har minskat vilket är positivt.

Förändringar i positiv riktning

Föräldrar till elever i årskurs 2 samt 5 anser i högre grad att lärarna är bra på att väcka deras barns intresse för skolarbete. Föräldrar till barn i årskurs 8 är generellt mindre nöjda men har gett skolorna högre betyg än föregående år. 68 procent har angett att lärarna är bra på att väcka sitt barns intresse för skolarbete. Motsvarande siffra 2013 var 61 procent.

Både föräldrar till elever i årskurs 2 och 5 är nöjda med skolans prestation att väcka sitt barns intresse, medan föräldrar till elever i årskurs 8 bedömer denna fråga som något som skolorna behöver se över och prioritera för att förbättra.

Överlag är föräldrar till elever i samtliga årskurser väldigt nöjda med lärarnas kompetens och prestation. De har angett att de är nöjda men även att denna fråga är viktig och bör därför vårdas och säkerhetsställas så att den goda prestationen upprätthålls.

Ett annat område som föräldrarna är nöjda med och som de anser bör vårdas för att upprätthålla en god prestation är lärarnas kapacitet att väcka barnens intresse för skolarbete. Det är dock något färre föräldrar med elever i årskurs 8 som är nöjda med denna fråga. Denna fråga har istället lyfts fram som viktig att prioritera för att förbättra.

Områden som har lägre betyg

Arbetsro får lågt omdöme i enkäten. 45-57 procent av föräldrarna till barn i åk 2, 5 och 8 anser att deras barn har arbetsro i sin skola. Andelen minskar sedan 2012 i åk 5 men ökar något i åk 2 och 8.

En stor andel av föräldrarna inte anser att skolan når upp till förväntningarna. Denna fråga bör enligt föräldrarna behandlas som en prioriteringsfråga för att uppnå förväntningarna av en god skolverksamhet.

Utmärkande för årskurs 5 är att föräldrarna besvarar 20 av 24 frågor med lägre betyg än 2013. Minskningen är inte utmärkande stor men det är ändå viktigt att lyfta fram att föräldrarna överlag är mindre nöjda med verksamheten i år jämfört med förra året. På frågan om de är nöjda med verksamheten i sitt barns skola svarar 5 procentenheter färre att det stämmer, och 8 procentenheter färre anger att de skulle rekommendera sitt barns skola.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare föräldrar i kommunens högre år i grundskolan (åk 2, 5 och 8, fristående och kommunal)?

En fråga som föräldrar anser att skolorna behöver förbättra är skolornas arbete mot kränkande handlingar. Föräldrar till elever i samtliga årskurser anser att skolorna hanterar denna fråga relativt bra men att det är en fråga att prioritera och satsa mer på att förbättra. Föräldrar till elever i årskurs 2 är mer nöjda med skolornas prestation i denna fråga jämfört med 2013. I årets enkät svarar 81 procent att det stämmer, medan motsvarande siffra var 70 procent föregående år.

Övriga områden skiljer sig åt mellan årskurserna. För föräldrar i årskurs 2 handlar det, liksom 2013, i högre grad om normer och värden, för årskurs 8 handlar förutom om normer och värden även om skola och hem samt skolledning.

De tre frågor som lyfts särskilt av föräldrar i årskurs 2 är:

- 1) Mitt barn kan arbete utan att bli störd under lektioner och arbetspass.
- 2) Skolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar som till exempel mobbning.
- 3) Personalen ingriper om någon elev behandlas illa i skolan.

De fem frågor som lyfts särskilt av föräldrar i årskurs 5 är:

- 1) Mitt barn kan arbeta utan att bli störd under lektioner och arbetspass.
- 2) Skolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar som till exempel mobbning.
- 3) Personalen ingriper om någon elev behandlas illa i skolan.
- 4) Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål.
- 5) Jag har förtroende för rektor (eller motsvarande).

De fyra frågor som lyfts särskilt av föräldrar i årskurs 8 är:

- 1) Lärarna är bra på att väcka mitt barn intresse för skolarbete.
- 2) Personalen ingriper om någon elev behandlas illa i skolan.
- 3) Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål.
- 4) Jag har förtroende för rektor (eller motsvarande).

3.5 Fritidshem

Fritidshemmets uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att möjliggöra för föräldrar att förena föräldraskap med förvärvsarbete eller studier. Enligt skollagen ska fritidshemmet stimulera elevers utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid. Fritidshemmet har en viktig uppgift att främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet för elever från 6 års ålder till och med vårterminen de år då de fyller 13 år. Uppgiften är att komplettera utbildningen i [...] skolan samt erbjuda elever en meningsfull fritid och rekreation. Samtidigt ska fritidshemmet vara organiserat så att det möjliggör för föräldrar att förvärvsarbete eller studera. Fritidshemmet

styrs av skollagen (kapitel 1-6 samt 14). Dessutom ska fritidshemmet tillämpa del 1 och 2 av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet från 2011. Utbildningen ska ta till vara elevernas lust att lära. Den bör utgå från elevernas intressen och erfarenheter och anpassas till att elever har olika förutsättningar. (Utdrag från www.skolverket.se)

Tabell 4. Andel föräldrar till barn i förskoleklass samt åk 2 svar på påståendet: ”jag är nöjd med verksamheten på mitt barns fritidshem” och ”jag är nöjd med verksamheten i mitt barns skola”

	Andel föräldrar som är nöjda med verksamheten på sitt barns fritidshem (%)*	Andel föräldrar som <u>inte</u> är nöjda med verksamheten på sitt barns fritidshem (%)*	Andel föräldrar som är nöjda med verksamheten på sitt barns skola (%)	Andel föräldrar som <u>inte</u> är nöjda med verksamheten på sitt barns skola (%)
Förskoleklass	91 %	6 %	96 %	3 %
Årskurs 2	89 %	8 %	93 %	6 %

* Svaren är redovisade som en hopslagning av fyra kategorier till två. ”Stämmer mycket bra” och ”stämmer ganska bra” har blivit stämmer och ”stämmer ganska dåligt” och ”stämmer mycket dåligt” har blivit stämmer inte.

På den övergripande frågan om föräldrar till barn i fritidshem är nöjd med verksamheten uppger fler föräldrar till barn i förskoleklass att de är nöjda med verksamheten än föräldrar till barn i årskurs 2. Samtidigt visar undersökningen att fler föräldrar till barn i årskurs 2 oftare har angett ”stämmer bra” på samtliga frågor i undersökningen, med få undantag, än föräldrar till barn i förskoleklass.

Frågor med höga betyg

Föräldrar anger, liksom föregående år, att de är nöjda med det goda samarbetet mellan fritidshem och skola. Föräldrar till barn i förskoleklass vill även särskilt uppmärksamma vikten av att driva verksamheten med kompetent personal.

Trots att det inte är lika många föräldrar som anser att verksamheten har lyckats lika bra med detta i år så visar undersökningen att föräldrar fortfarande anser att fritidshemmen har kompetent personal.

Frågor med låga betyg

Frågan om information får lågt betyg av föräldrar till barn i både förskoleklass och årskurs 2. Liksom föregående år anser ca 1 av 3 föräldrar till barn i både förskoleklass och årskurs 2 att personalen på fritidshemmet inte informerar dem om hur deras barn har det på fritidshemmet. Föräldrar till barn i förskoleklass är särskilt missnöjda med detta och detta har ökat med 5 procentenheter från föregående år.

Fortsatt osäkerhet kring barnens påverkan på aktiviteterna

Liksom 2013 anger föräldrar att de inte vet om deras barn är med och påverkar de gemensamma aktiviteterna på fritidshemmet. Det gäller framförallt föräldrar

till barn i förskoleklass. 46 procent har svarat att de inte vet om barnet är med och påverkar de gemensamma aktiviteterna. Andelen har dock minskat med 12 procentenheter jämfört med föregående år.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare föräldrar till barn i kommunens fritidshem (fristående och kommunal)?

Den faktor som lyfts upp som viktig men där fritidshemmen inte lever upp till föräldrarnas förväntningar är, liksom föregående år, barnens påverkan på de gemensamma aktiviteterna. Detta gäller framförallt barn i förskoleklass. En annan viktig punkt att uppmärksamma är personalens ingripande om någon elev behandlas illa på fritidshemmet.